UNIVERZITA KARLOVA– FAKULTA PEDAGOGICKÁ
Katedra francouzského jazyka a literatury
ODBORNÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta: Jaroslava KAPRÁLOVÁ
Název práce: Lidové názvy bylin ve francouzštině – lexikologická studie
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jiří Jančík, Ph.D.
Oponent bakalářské práce: Dr. PhDr. Renáta Listíková, MCF

1. **Cíl práce**

Téma bakalářské práce se jeví dle Abstraktu i samotného Úvodu jako ambiciózní a svým záběrem rozsáhlé téma odborného lexikálně-sémantického zaměření. Avšak konkrétní naplnění obsahu zanechává méně ucelený a komplexní dojem, a to z několika důvodů: zdlouhavý, i když zjednodušený kompilát teoretického výkladu základů lexikologie a sémantiky, který je však u takto zvoleného tématu nadbytečný, neboť jeho znalost se předpokládá. K samotnému tématu se autorka dostává až na str.26 z celkového rozsahu 42 str. Domníváme se, že by bylo vhodnější postavit práci „opačně" – začít vývojem odborného pojmenování rostlin, přes etymologii a vznikem lidového pojmenování, ve francouzštině často založeného na původním latinském názvu, případně s využitím lidové obrazotvornosti, jak uvedeno až v závěrečné části práce. Jednotlivé charakteristiky slovotvorby a významových konceptů potom zařadit přímo k vybraným a traktovaným názvům jednotlivých rostlin. V úvodu zmiňovaná metodologie, „studium slovotvorných a etymologických procesů" botanických a lidových názvů vybraných rostlin včetně frazeologie je tak naplněna jen částečně.

2. **Zpracování obsahu**

Autorka zvolila neotřelé téma, což je nutno ocenit. Jeho zpracování však není zcela přesvědčivé. Hned zpočátku překvapí jazyk, kterým je práce napsaná, tedy čeština. Téma postavené na francouzské lexikologii, Saussurovské sémantice a francouzském odborném i lidovém názvosloví bylin by mělo zachovat francouzskou terminologii a odborný pohled francouzské lexikologie a sémantiky. Práce je však postavena především na české odborné literatuře a české terminologii. S francouzskými slovníky a botanickým názvoslovím potom pracuje jen co do výběru a názvů jednotlivých rostlin, jak je to patrné z několika přehledných tabulek.
Autorka zpracovala obsáhlou odbornou literaturu knižní i internetové provenience a vhodně parafrázuje informace podstatné k jejímu tématu.

3. **Formální a jazyková úroveň**

Jak zmíněno, práce je napsaná česky, ne však v odborném stylu. Výklad je představen z individuálního pohledu pisatelky v první osobě, někdy sklouzne do hovorového stylu, např. « V této podkapitole si pár takových znázorníme. » str. 25, « nám vznikne bylina *chèvrefeuille* » a pod. Dalších několik příkladů pokládám formou otázek na konci posudku. Formální stránka textu je přehledná, bez větších překlepů a chyb. V poznámkách pod čarou se opakují bibliografické údaje místo obvyklých zkratek při citování stejného díla, ISBN do poznámek nepatří, stačí ho uvést, pokud vůbec, až v závěrečné *Bibliografii,* občas jsou v poznámkách zbytečně vynechané řádky, podobně na několika místech v textu zbytečně velké mezery či nezaplněná stránka zvl. s. 37.

5. **Přínos práce**

Autorka práce přistoupila k tématu se zaujetím a s využitím odpovídající odborné literatury, v zásadě adekvátně k požadavkům na bakalářskou práci. Nutno ovšem zmínit, že autorka nepřipojila v závěru nic o možnostech didaktického využití tématu ve výuce francouzštiny, především slovní zásoby zábavnou formou. To by si mohla připravit k závěrečné obhajobě.
Přes zmíněné výhrady, bakalářskou práci J. Kaprálové doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě a další vyjádření, připomínky, náměty pro obhajobu práce:
Několik otázek plynoucích z formulací v textu práce:
1. «Úzus jsou slova běžně používaná bez ohledu na to, jestli jsou z pohledu jazyka přípustná nebo nepřípustná.» Co znamená z pohledu úzu «přípustná/nepřípustná»?
2. V podkapitole o synonymii najdeme příklad « tzv. úplné synonymie, např. *astronaut – kosmonaut* », opravdu jde o «úplnou synonymii»? Jedná se i o stejné konotace?
3. Jedním ze zdůvodnění vzniku lidových názvů bylin ve francouzštině je uvedeno toto: «Tento příklad ukazuje jazykovou úspornost: lidové názvy bylin zkracují námahu mluvčího i posluchače, umožňují rychlé a srozumitelné dorozumění a přizpůsobují se komunikační situaci tak, aby nebyla zatížena nadbytečnými odbornými výrazy. » Je možné zmínit i další důvody této

jazykové ekonomie?

4. Jako příklad falešné etymologie autorka uvádí nepřesvědčivý příklad z němčiny: «Například slovo *durchbläuen*, v překladu do češtiny seřezat, zmalovat….» Bylo by vhodnější najít příklad z francouzštiny a pokud možno z rostlinného názvosloví.
5. Na str. 24 čteme: «Tyto názvy postrádají historickou hodnotu, a navíc nijak neusnadňují zapamatování či výslovnost. Vzhledem k velké podobnosti už tedy můžeme rovnou používat botanický název.» Bez uvedení příkladu je toto tvrzení zcela abstraktní.
6. Výklad o *jazykovém znaku* dle Saussura založila autorka na jeho „akustické povaze“ - Je *signifiant* pouze « akustickým obrazem »?
7. Opravdu se ve FJ « pro oba významy (ovce i jehněčí) používá jediné slovo *mouton*, » (s.22)?
8 Jsou hyponyma opravdu „slova podřadná“?
9. Mohla by autorka vysvětlit tvrzení *„Froc* znamená mnišská kutna, čili vzdát se syna“ ?

Datum: V Praze dne 22.8. 2025 **Podpis:** Renáta Listíková, oponent